

Prospectus Brainport Partnerfonds

kerninformatie voor potentiële partners

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. De toekomst van de regio gefinancierd	4
2. Het Brainport Partnerfonds	5
3. Uw deelname in het Brainport Partnerfonds	12
4. Wat mag u van het fonds verwachten	14
5. Vraag en antwoord	15
Bijlage 1. Verdiepende bronnen en documenten	19
Bijlage 2. Eenvoudige weergave governance Partnerfonds	20
Bijlage 3. SBI codes berekening financiële bijdrage	21

Inleiding

Brainport is van nationaal en Europees strategisch belang. Onze unieke positie zorgt voor aanhoudende economische groei, en daarmee voor welvaart voor de hele regio. Voor de komende jaren wordt een versnelling van de groei verwacht. De economische vooruitzichten voor de ‘typische’ Brainport-economie zijn goed. Daarvan kan ook uw onderneming profiteren. De voorziene groei is echter alleen mogelijk wanneer de regio deze dragen kan. Anders kunnen, bijvoorbeeld, nieuwe werknemers geen huis vinden. Omgekeerd moet iedereen in de regio kunnen meeprofiteren van de economische groei. Welvaart en welzijn moeten hand in hand gaan.

De voorziene groei vindt alleen plaats als we gelijktijdig de bereikbaarheid op peil houden, voldoende betaalbare woningen bieden, talent aan de regio weten te binden en kansengelijkheid voor alle inwoners realiseren. Dat vergt grote investeringen. Omdat het Rijk het unieke belang van Brainport erkent, is zij bereid hieraan fors bij te dragen. Wel met de voorwaarde dat ook de regio zelf – inclusief het bedrijfsleven – bijdraagt.

Voor de financiële bijdrage van het regionale bedrijfsleven heeft Brainport Development een privaat fonds ingericht: het Brainport Partnerfonds. Individuele bedrijven co-financieren via dit fonds een breed en samenhangend pakket aan maatregelen die een gebalanceerde groei mogelijk maken. Ook de lokale overheden zorgen voor financiële middelen. Daarmee doet de regio waar het om bekend staat: publieke en private partners die samen de schouders zetten onder het realiseren van brede welvaart.

We vinden het belangrijk dat u goed geïnformeerd kunt participeren in het Partnerfonds. Ook omdat u een partnerschap voor langere tijd aangaat. In deze prospectus lichten we toe hoe het fonds in elkaar zit, voor welk deel van alle investeringen een private cofinanciering noodzakelijk is om de multiplier van overheidsmiddelen zeker te stellen en zo de hele agenda uit te kunnen voeren. **Deze prospectus geeft ook inzicht in hoe u kunt bijdragen** aan de gebalanceerde groei van de regio, en daarmee aan een gezonde toekomst voor uw onderneming.

In hoofdstuk 1 gaan we iets dieper in op de noodzakelijke schaa sprong en financiering daarvan. Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste kenmerken van het fonds, waarna u in hoofdstuk 3 meer leest over waaraan u zich verbindt als u meedoet in het partnerfonds. Hoofdstuk 4 geeft aan wat deelname u oplevert. Waarna we in hoofdstuk 5 afsluiten met veelgestelde vragen die we kregen van bedrijven.

1. De toekomst van de regio gefinancierd

De meerjarenagenda: Brainport in Balans

Voor de periode 2025 – 2032 hebben we met bedrijven, overheden en kennis- en onderwijsinstellingen een gezamenlijke agenda opgesteld: Brainport in Balans. Deze agenda zet centraal wat er nodig is om alle economische kansen te verzilveren die we hebben. We blijven investeren in nieuwe technologieën, maar hebben ook veel aandacht voor voldoende talenten en duurzame en inclusieve leefomgeving. De scope is breed: van de aanpak van netcongestie tot programma's voor arbeidsproductiviteit, van nieuwe doorbraken in de chipindustrie tot 100.000 extra woningen en van cyberweerbaarheid tot techniekonderwijs, en van hoogwaardig openbaar vervoer tot kansengelijkheid. Op deze manier hebben we het gemeenschappelijke doel van 'brede welvaart' in concrete programma's verdeeld.

De regio werkt met agenda's om alle noodzakelijke investeringen in goede banen te leiden. Voorbeelden daarvan zijn het Meerjarenplan Brainport Development 'Brainport in Balans' en het samenwerkingsakkoord 2023-2026 van de 21 samenwerkende gemeenten in de regio met de titel 'In goede banen'. Bijlage [2] geeft een overzicht van andere bronnen en documenten die informatie geven over de ontwikkeling van Brainport.

Focus op uitvoering

De uitvoering van alle programma's is al begonnen. De organisaties die hun deel van het werk moeten doen, hebben teams neergezet en er zijn harde afspraken gemaakt over de noodzakelijke bekostiging. Belangrijk daarbij is dat de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven, de provincie Noord-Brabant en de Rijksoverheid samen voor overheidsfinanciering- en bemensing zorgen om sneller en efficiënter tot realisatie te komen. En onze onderwijsinstellingen zijn dankzij een extra impuls van 275 miljoen euro al begonnen om meer technische talenten op alle niveaus op te leiden.

Rijk en regio investeren

Alleen al de Brainportdeal uit november 2022 en het Beethoven-pakket uit maart 2024 tellen op tot een totale extra impuls van 4,5 miljard euro in onze regio. Daar komen nog extra investeringen in bijvoorbeeld netverzwaring en zogeheten 'woondeals' bij. En voor de financiering van grote gezamenlijke innovatieclusters als batterijen, defensie, mobiliteit, en cyberweerbaarheid is al meer dan 1 miljard euro beschikbaar.

Brainport Partnerfonds: de private bijdrage aan de hele publiek-private agenda

We zijn dus in de volle breedte op weg om de schielsprong van onze regio in goede banen te leiden. Voor sommige van de programma's is private cofinanciering randvoorwaardelijk. Daarvoor is het Brainport Partnerfonds gestart, een initiatief om met zoveel mogelijk bedrijven 219 miljoen euro bijeen te brengen als onderdeel van de totale miljardeninvestering in onze regio. Met dit fonds gaan we direct bijdragen aan vier doelstellingen:

- betere bereikbaarheid
- de versnelde bouw van betaalbare woningen
- een evenwichtige arbeidsmarkt
- en gelijke kansen voor iedereen.

Daarmee bouwen we verder in de unieke traditie van publiek-private samenwerking waar Brainport voor een belangrijk deel zijn succes aan te danken heeft.

2. Het Brainport Partnerfonds

Bedrijven financieren mee

Voor de financiering door het bedrijfsleven is het Brainport Partnerfonds opgericht (zie hoofdstuk 1). Hiermee kunnen alle ondernemers van Brainport bijdragen aan een sterke toekomst van de regio, en daarmee aan een goed vestigingsklimaat en groeiperspectief voor de eigen onderneming. Op een manier die past bij de manier waarop we binnen Brainport samenwerken. Met het fonds dragen bedrijven bij aan een breed en samenhangend pakket aan maatregelen gericht op vier thema's bereikbaarheid, betaalbaar wonen, talent en kansengelijkheid.

Doel en omvang van het fonds

Het Brainport Partnerfonds is het private fonds waarin bedrijven uit de regio op vrijwillige basis financieel bijdragen aan een gebalanceerde doorontwikkeling van de regio. Qua omvang streven we met het Partnerfonds naar een totale omvang van 219 miljoen euro in 12 jaar tijd. Dit bedrag wordt gevormd door de bedragen die bedrijven over een periode van 12 jaar jaarlijks aan het fonds bijdragen.

Looptijd van het fonds

De looptijd van het fonds is 12 jaar (1 januari 2025 t/m 31 december 2036). Deze periode hangt samen met het karakter van de projecten die uit het fonds gefinancierd worden. Een deel betreft bijvoorbeeld ontwikkeling van infrastructuur, dat zijn projecten met een lange looptijd. We vragen bedrijven daarom vanuit dit langetermijnperspectief te participeren in het Brainport Partnerfonds. Tegelijkertijd hebben we oog voor het bedrijfseconomische perspectief dat doorgaans een stuk korter is. De partnerovereenkomst stemmen we af op dit perspectief (zie hoofdstuk 3). Concreet betekent dit dat we per drie jaar de financiële bijdragen per bedrijf vastleggen.

Governance van het fonds

Het Brainport Partnerfonds wordt beheerd door een onafhankelijke stichting: Stichting Bestuur Brainport Partnerfonds. Het stichtingsbestuur bestaat uit vertegenwoordigers van deelnemende bedrijven (de 'private partners') en vormt de directie van het Brainport Partnerfonds. Het bestuur beheert als zodanig de middelen en zorgt voor de correcte verdeling en uitkering van het geld over de vier thema's.

Ook rapporteert het bestuur jaarlijks aan de deelnemende bedrijven over het fonds en de bestede gelden. Het stichtingsbestuur wordt in haar taken ondersteund door het fondsmanagement dat wordt uitgevoerd door Brainport Development. Voor het fondsmanagement wordt aan de deelnemende bedrijven een vergoeding van 3,2% van de bijdrage in rekening gebracht. Zie voor een schematische weergave van de governance bijlage [2].

Verdeling fondsgelden

Het Brainport Partnerfonds heeft een zogeheten 'kassiersfunctie'. Het partnerfonds werkt met organisaties die verantwoordelijk zijn voor besluitvorming over en uitvoering van de programma's. Dit zijn de Metropoolregio Eindhoven (voor Bereikbaarheid en Woningbouw), Brainport Development (voor de coördinatie van het Talentprogramma) en de Vereniging Brainport voor Elkaar (voor de sociaal-maatschappelijke agenda). De verdeling tussen de middelen en de looptijd per doelstelling is vooraf vastgesteld (zie tabel 1). Voor de uitkering van de benodigde tranches leveren de uitvoerende organisaties jaarlijks begrotingen in die het stichtingsbestuur beoordeelt. Voor de uitkering van bijdragen aan Bereikbaarheid wordt een meerjarenplanning met mijlpalen gehanteerd op basis waarvan een kasritme is vastgesteld. Deze uitkeringen worden pas verstrekt door het Brainport Partnerfonds wanneer de mijlpalen aantoonbaar zijn gerealiseerd.

Verantwoording fondsgelden

In de partnerovereenkomst is vastgelegd welke informatie het Partnerfonds op welk moment rapporteert. Om transparant en overzichtelijk te zijn monitoren we op de vier thema's van het Partnerfonds. Daarbij wordt in de keuze van indicatoren rekening gehouden met de mogelijkheden om deze door te vertalen naar de ESG/CSRD-rapportages.

Besteding van de fondsgelden

Een nadere uitwerking van bestedingsdoelen en de daarbij gestelde ambities, plannen en verwachte resultaten vindt u op pagina 8 t/m 11.

• Bereikbaarheid

Een vastgesteld en specifiek pakket – met overheden overeengekomen – infrastructurele maatregelen om de groeiende mobiliteit naar werklocaties te faciliteren en om nog te realiseren woningbouw te ontsluiten. Het gaat dus om (snel) wegen, een modern en groter OV-station ('de multimodale knoop'), fietspaden, HOV-verbindingen, knopen en hubs.

• Talent

De regionale agenda 'Brainport in Balans' bevat vijf kernmaatregelen waarmee we de komende acht jaar werken aan het beschikbaar krijgen van 50.000 talenten in tech en IT. Het Brainport Partnerfonds is een aanvulling op grote financiële rijksbijdragen voor onze talentagenda en concentreert zich op bijvoorbeeld techniekpromotie, inzet van hybride docenten, het aantrekken en behoud van internationaal talent en een gerichte aanpak voor arbeidsmigranten. De bijdragen uit het Brainport Partnerfonds zijn bovendien regionale co-financiering voor rijksmiddelen op de andere talentmaatregelen die onderweg zijn.

• Sociale Brainport Agenda

Deelnemers aan het partnerfonds hebben de mogelijkheid om als lid aan te sluiten bij de Vereniging Brainport voor Elkaar zonder extra kosten. In deze vereniging werken werkgevers en welzijnsorganisaties samen om kansengelijkheid voor iedereen te vergroten. Financiering gaat naar gezamenlijke projecten die zich richten op kansengelijkheid in de samenleving. Met de financiële bijdrage worden programma's ontwikkeld die bedrijven in staat stellen een 'plus' te leveren aan deze kansengelijkheid, samen met de maatschappelijke organisaties, gemeenten en onderwijs.

• Betaalbaar wonen

Metropoolregio Eindhoven start een Realisatieteam Wonen. Op locatie bij Metropoolregio Eindhoven wordt een centrum ingericht waar overheden en private partijen die (willen) werken aan woningbouw in de regio elkaar kunnen ontmoeten en samenwerken. Een dedicated team zorgt er voor overzicht op alle ideeën, initiatieven en projecten en ondersteunt overheden waar mogelijk met versnelling in de procedures.

Tabel: verdeling fondsgelden

Verdeling fondsgelden naar doelstelling	Bedrag (euro)	Looptijd
Bereikbaarheid	189 miljoen euro	12 jaar
Talent	10 miljoen euro	8 jaar
Sociale Brainport Agenda	15 miljoen euro	8 jaar
Wonen	5 miljoen euro	12 jaar
Totaal	219 miljoen euro*	

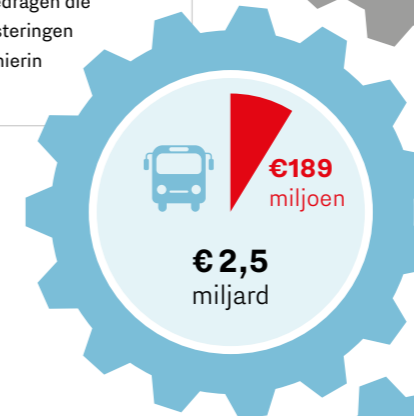
* bedrag exclusief 3,2% beheers en uitvoeringskosten voor het Partnerfonds.

Bijdrage van het Brainport Partnerfonds in het totale radarwerk

De radarwielen verbeelden de breedte van de programma's waaraan de regio werkt en waarin wordt geïnvesteerd. Het Brainport Partnerfonds richt zich op de vier blauwe radarwielen. De rode delen in deze vier blauwe wielen laten zien welk deel we via het Partnerfonds privaat moeten bijdragen om het totaal te laten draaien. Verderop in deze prospectus worden de vier doelstellingen verder toegelicht en maken we inzichtelijk hoe de private bijdrage hier een noodzakelijk onderdeel van vormt.

In de radarwielen staan nu enkel de bedragen die al gerealiseerd zijn; toekomstige investeringen waaraan we met het Rijk werken, zijn hierin nog niet meegenomen.

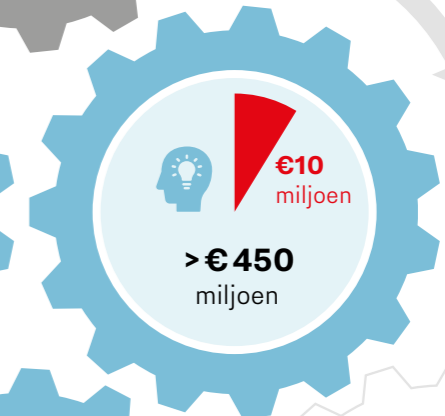
Bereikbaarheid

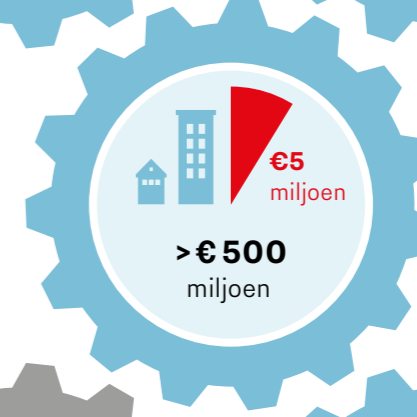
Innovatie en ondernemerschap

Talent

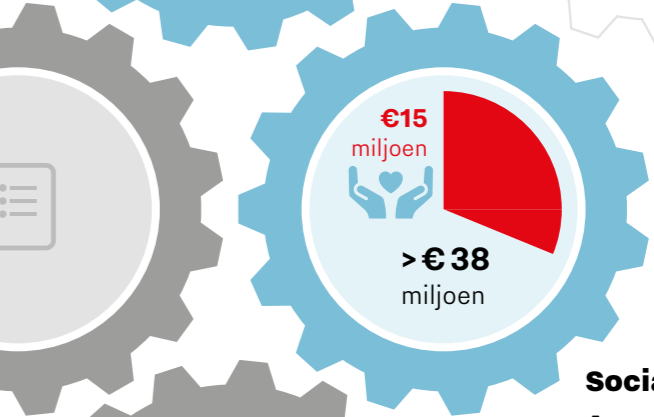
Wonen

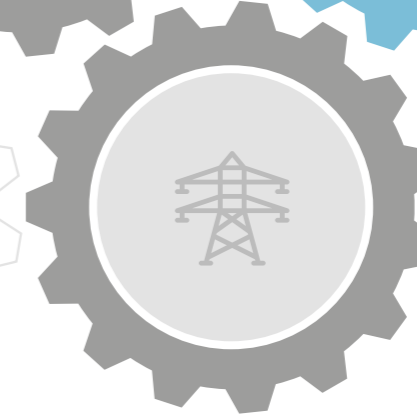
Voorzieningen

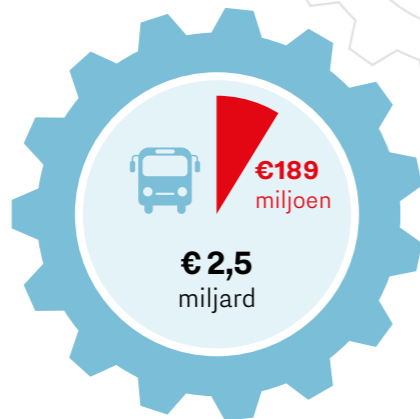

Sociale Brainport Agenda

Energienetwerk

Bereikbaarheid

Dit gaan we doen

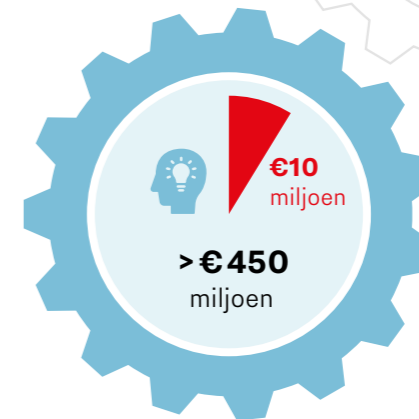
Randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van onze regio is een goede bereikbaarheid. Met het Rijk zijn samenhangende pakketten overeengekomen voor investeringen in gebiedsontwikkeling, (snel) fietspaden, hoogwaardig Openbaar Vervoer, de uitbreiding en modernisering van het Centraal Station Eindhoven, hubs waar automobilisten kunnen overstappen voor 'the last mile' en een serie aan verbeteringen op rijkswegen. Met de investeringen in hubs, fietsinfrastructuur en OV draagt het pakket niet alleen bij aan meer bereikbaarheid, maar zeker ook aan de verduurzaming daarvan. Bovendien gelden de grote OV-assen als locaties voor woningbouw. Zo is mobiliteit direct gewaarborgd.

Multiplier: totale investeringen overstijgen de 2 miljard euro

De totale investeringen overstijgen 2 miljard euro. Bovendien hebben we afgesproken dat Rijk en regio samen blijven werken om ook de toekomstige ontwikkelingen in kaart te brengen.

Voor de uitvoering van de infrastructurele projecten zijn de overheden verantwoordelijk. Afhankelijk van het deelproject is dat de Rijksoverheid, de provincie, een of meerdere gemeenten, of een samenwerkingsverband van verscheidene overheden. De Metropoolregio houdt centraal het overzicht en geldt als aanspreekpunt voor het Partnerfonds. De private bijdragen van het Partnerfonds komen via de Metropoolregio Eindhoven ten goede aan de projecten. De Metropoolregio en/of de projectverantwoordelijke gemeente zorgt ook voor de bijdragen van de gemeenten in onze regio en gelijkstelling met provinciale en rijksmiddelen.

Jaarlijks worden mijlpalen gedefinieerd voor de realisatie van het pakket. De private bijdragen van het Partnerfonds worden beschikbaar gesteld wanneer deze mijlpalen aantoonbaar gerealiseerd zijn.

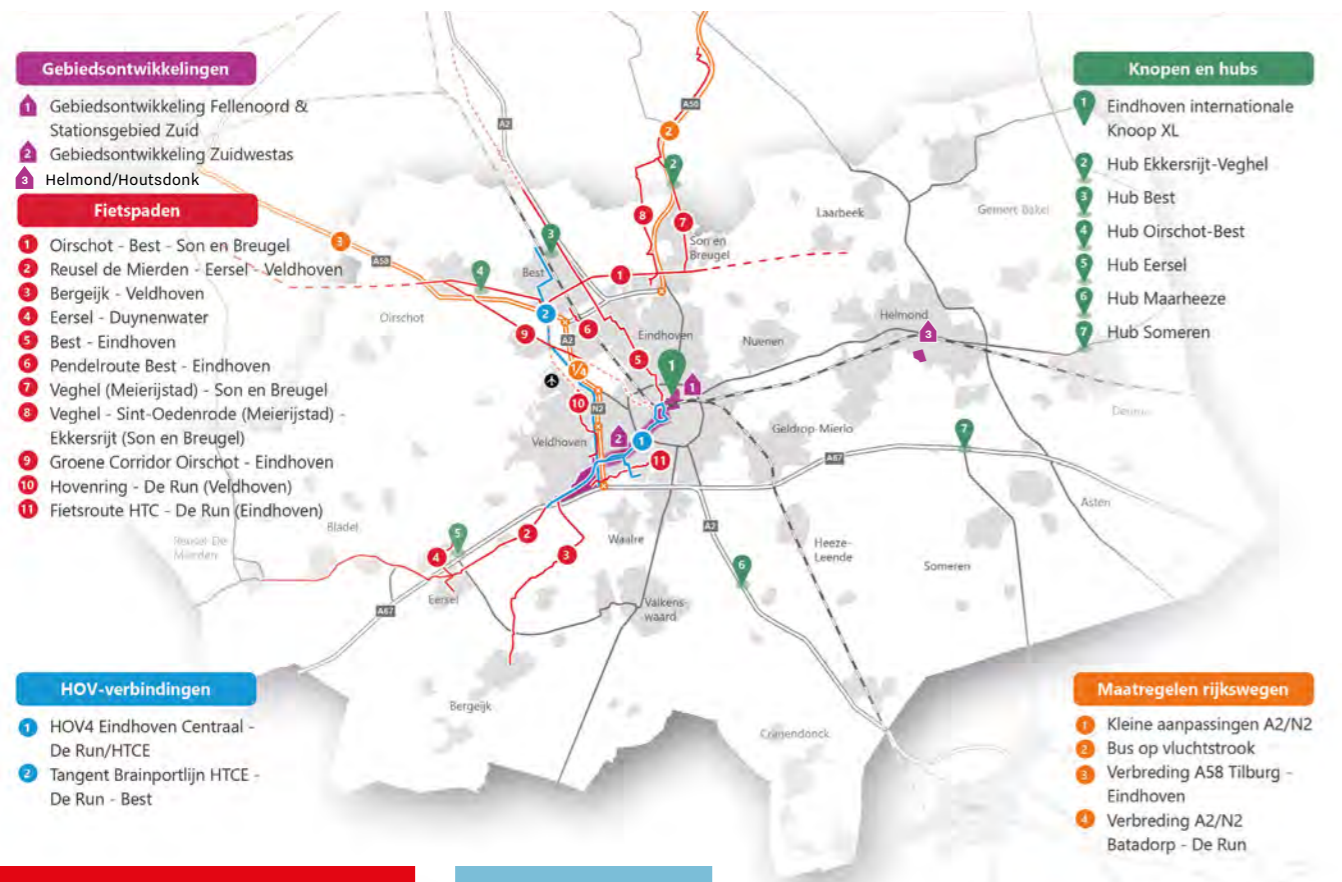
Talent

Dit gaan we doen

Via het Partnerfonds gaan we ieder jaar 1,25 miljoen euro investeren in coördinatie en uitvoering bij omscholing, techniek-promotie, hybride docenten, de inzet van doelgroepen als spouses en statushouders, de internationallisering van het onderwijs in basis- en voortgezet onderwijs, HR-meetups voor bedrijven en monitoring van de voortgang.

Meer dan 50 projecten met werkgevers, onderwijs en overheden

De vijf maatregelen Talent zijn de leidraad voor meer dan 50 kleinere en grotere interventies, van hybride docenten uit het bedrijfsleven tot verdubbelingen van opleidingen in het MBO, HBO en WO. Van techniekpromotie in het PO en VO tot taalprogramma's voor internationals. Met onderwijsinstellingen, gemeenten en bedrijven werken we in een nieuwe Brainport Academy voor om- en bijscholing.

Je praat mee

Ieder jaar leggen we opnieuw vast in welke opleidingen en projecten er het best geïnvesteerd kan worden. Dat doen we op basis van cijfers, maar ook met een jaarlijkse bijeenkomst tussen werkgevers, onderwijsinstellingen en overheden: in welke opleidingen moeten we nu verder investeren? Daarnaast kan iedereen meedoen en -praten in vele bijeenkomsten van de deelprojecten.

10 miljoen als bijdrage aan honderden miljoenen voor talent

Het lukt om veel geld beschikbaar te krijgen voor het ontwikkelen, aantrekken en behouden van talent, bijvoorbeeld via Beethoven. Daarin is voor onze regio 275 miljoen euro gereserveerd om de 5 maatregelen uit te voeren voor de semicon-sector. Hetzelfde doen we ook via Battery Competence Cluster en onze andere innovatie programma's. Het geld van het Brainport Partnerfonds is een investering binnen een programma dat op dit moment circa 450 miljoen euro omvat voor de komende 8 jaar. Het Partnerfonds is de lijm tussen de stenen waarmee 'de totaalaanpak' zoals we beogen op talent mogelijk maakt.

Dit gaan we doen

Brainport voor Elkaar is een vereniging van maatschappelijk betrokken ondernemers en organisaties. Door de krachten te bundelen, maken we samen meer impact dan ieder voor zich. We werken aan innovatieve en duurzame oplossingen voor sociaal-maatschappelijke uitdagingen in de regio. Een goed voorbeeld hiervan is ons programma **Financieel Fit**, dat alle werkgevers kunnen inzetten om hun medewerkers te ondersteunen. Daarnaast verbinden we de kennis en expertise van bedrijfsvrijwilligers aan de technologische behoeften van maatschappelijke organisaties. Denk aan vraagstukken rondom ICT, data, monitoring, planning en AI. De oplossingen die hieruit voortkomen, worden beschikbaar gemaakt voor de hele regio.

De vereniging Brainport voor Elkaar fungeert als hulpmotor, aanjager en verbinder. Succesvolle initiatieven en programma's uit de regio delen we actief, verbinden we met elkaar en schalen we op voor een nog grotere impact. Net als bij onze andere doelstellingen streven we naar het creëren van multipliers: door samenwerking zorgen we voor extra bijdragen en duurzame opschaling van onze initiatieven.

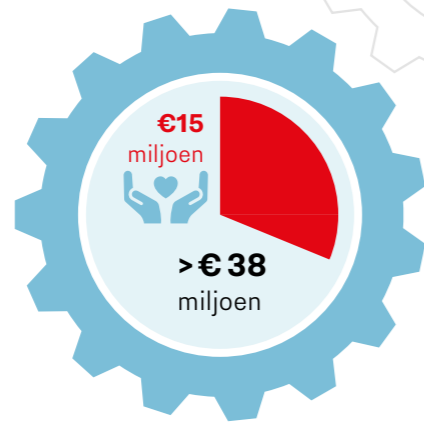
Je praat en doet mee

Als deelnemer van het Partnerfonds kun je gratis lid worden van de Vereniging Brainport voor Elkaar. Hierin werken bedrijven, welzijns- en maatschappelijke organisaties, kennis- en onderwijsinstellingen, en overheden samen om de Sociale Brainport Agenda net zo succesvol te maken als de economische agenda.

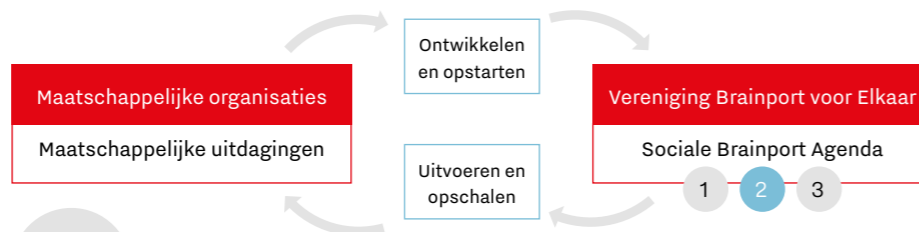
Gelijkwaardig samenwerken

In de vereniging Brainport voor Elkaar bundelen we onze krachten. Als lid krijg je de mogelijkheid om onze programma's direct in jouw organisatie te implementeren. Bovendien kun je actief meepraten en bijdragen aan de ontwikkeling van de Sociale Brainport Agenda.

www.brainportvoorelkaar.nl

Sociale Brainport Agenda

1

Basisvaardigheden en bestaanszekerheid voor alle inwoners

We zetten ons in om iedereen een stevige basis en bestaanszekerheid te bieden

250.000 financieel fittere inwoners in de regio	7.500 inwoners met verbeterde basisvaardigheden	1.000 inclusieve werkgevers die bijdragen aan een sociale en diverse arbeidsmarkt	5.000 mensen met een ondersteuningsvraag succesvol aan het werk
---	---	---	---

2

Baanbrekende innovaties voor maatschappelijke organisaties

We ondersteunen maatschappelijke organisaties met innovatieve oplossingen

100 innovatietrajecten op maat met maatschappelijke organisaties	4.000 bedrijfsvrijwilligers die adviseren over data, AI en technologie	1.000 succesvolle matches tussen private foundations en sociale initiatieven
--	--	--

3

Bij Elkaar: Meer ontmoeting en sociale cohesie

We doorbreken sociale bubbels en stimuleren verbinding

100.000 bedrijfsvrijwilligers die maatschappelijke organisaties en sociale initiatieven versterken	25 maatschappelijke diners	6.500 buddy's voor elkaar
--	--------------------------------------	-------------------------------------

Q1 2025
Q4 2032

Realisatieteam Wonen: extra capaciteit en expertise voor de woningbouw

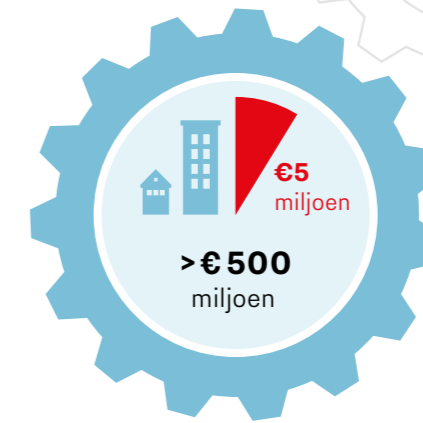
Het Brainport Partnerfonds investeert 5 miljoen euro in een nieuw Realisatieteam Wonen. In dit Realisatieteam komen experts en programmamanagers bij elkaar van gemeenten, kennisinstellingen zoals TU/e en TNO, en ontwikkelaars om casussen te begeleiden, aan te jagen en zo snel mogelijk tot realisatie te brengen. Ook kan het Realisatieteam extra capaciteit aan gemeenten leveren voor het schrijven van benodigde stukken. Het Realisatieteam monitort centraal de voortgang en ontsluit capaciteit en expertise van onderzoekers en ontwerpers die kunnen adviseren bij nieuwe ruimtelijke vraagstukken. Voor de monitoring en advisering wordt een digital twin van de regio neergezet bij de MRE waarin alle ruimtelijke plannen als totaal en in scenario's doorgerekend en bekeken kunnen worden.

Het Realisatieteam is een extra ondersteuning voor wethouders en ontwikkelaars. Het wordt ondergebracht bij de Metropoolregio Eindhoven.

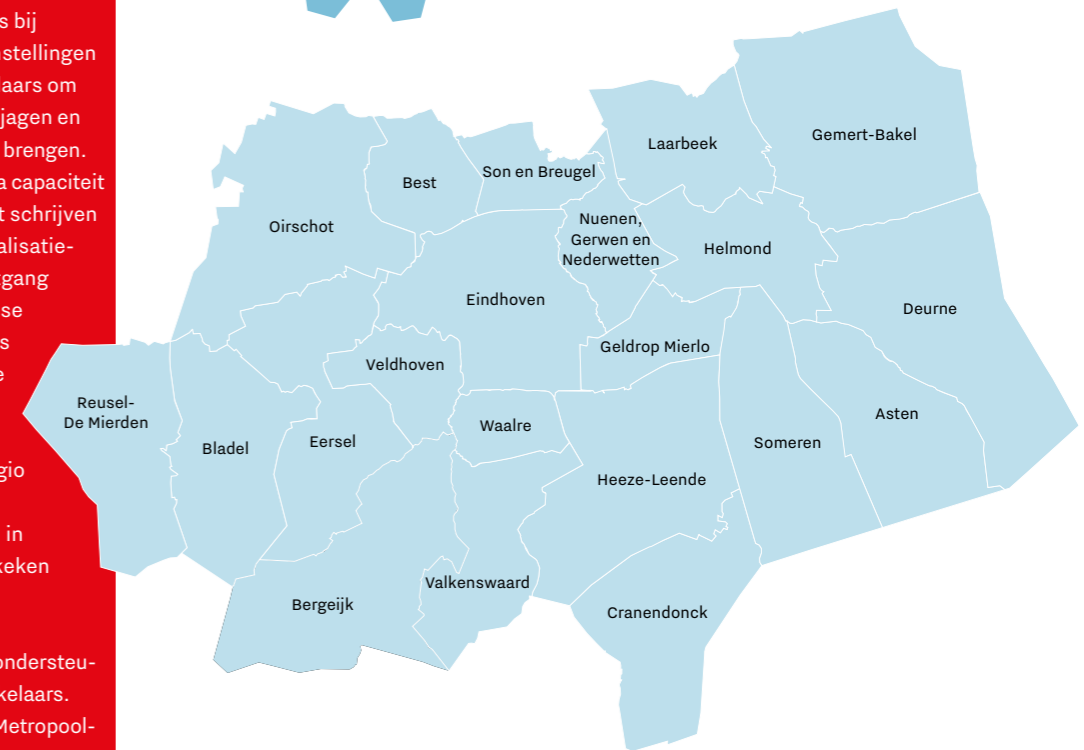
Eerste 62.000 woningen tot 2032

De afgelopen jaren hebben de gemeenten in onze regio diverse plannen ontwikkeld voor woningbouw. Daarin is een groot aandeel voorzien voor zogeheten 'betaalbare woningen'. Dit zijn huizen van woningbouwcorporaties en ontwikkelaars voor sociale prijzen en in middenhuur en middenkoop. In het verstedelijkingsakkoord, een overeenkomst tussen gemeenten, provincie en Rijk, staat de eerste planning van 62.000 woningen tot 2032. De gemeenten zijn daarnaast al begonnen met de verdere planning tot 2040 richting 100.000 woningen.

Metropoolregio Eindhoven

Wonen

Multiplier: honderden miljoenen euro's via een apart Betaalbaar Wonen Fonds.

In diverse afspraken met de Rijksoverheid zijn voor honderden miljoenen euro's aan afspraken gemaakt voor de bouw van betaalbare woningen, bijvoorbeeld in de Brainportdeal uit 2022 en Beethoven in 2024. Een goed voorbeeld is een bedrag van 245 miljoen om bij te dragen aan de onrendabele top bij woningbouw in de gehele regio. Enkele bedrijven zijn bereid om, naast het Brainport Partnerfonds, een apart Betaalbaar Wonenfonds te starten om direct bij te dragen aan de bouw van woningen. Dat kan bijvoorbeeld via garanties of eenmalige bijdragen. Bij elkaar tellen de publieke en private middelen op tot honderden miljoenen extra euro's voor woningbouw.

Het Realisatieteam Wonen, dat wordt bekostigd door het Brainport Partnerfonds, zorgt er ook voor dat deze bouw gelden bij elkaar komen en beschikbaar worden gesteld aan gemeenten en corporaties. Hiermee starten we al in 2025.

Q1 2024
Q4 2036

3. Uw deelname in het Brainport Partnerfonds

Deelname aan het fonds

Alle private ondernemingen die actief zijn in de Brainport-regio kunnen bijdragen aan het fonds. De bijdragen worden gereguleerd op basis van vaste uitgangspunten, die worden beschreven in dit hoofdstuk. De afspraken worden vastgelegd in een partnerovereenkomst tussen het Partnerfonds en de onderneming. Deelname is dus vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Als goede partners leggen we vast wat we van elkaar mogen verwachten.

Continuïteit

De bijdrage van uw onderneming heeft voor de regio grote waarde. Daarbij geldt dat voor het fonds continuïteit en zekerheid belangrijk zijn. De regio moet er immers op kunnen vertrouwen dat het fonds gedurende de looptijd van 12 jaar voldoende geld bevat om de vastgelegde projecten voor de vier thema's te laten uitvoeren. Daarom werkt het fonds in beginsel niet met ad hoc donaties, maar met vaste uitgangspunten en partnerovereenkomsten.

Belangrijke uitgangspunten

- Een bijdrage gebaseerd op voor iedereen geldende rekenregels. Dus geen ad hoc vrije bijdragen die onvoldoende continuïteit bieden.
- Alle private ondernemingen met personeel kunnen meedoen.
- We gaan een partnerschap aan voor 3 jaar, met de intentie tot verlenging.
- Bijdragen worden jaarlijks geïnd.
- Bijdragen blijven 3 jaar gelijk, wel met jaarlijkse indexatie.
- Afspraken worden vastgelegd in een partnerovereenkomst.

Rekenregel bedrijfsbijdrage	Cat. A	Cat. B
€ 5.000 + aantal medewerkers in de regio x	€ 200,- ¹	€ 100,-

Financiële bijdrage

We gaan uit van een vaste rekenregel voor bijdragen van bedrijven, gebaseerd op twee criteria: de bedrijfsomvang en een verwachting van de mate waarin bedrijven voordeel hebben bij de groei van Brainport. Voor de bedrijfsomvang kijken we naar het aantal werknemers dat werkzaam is in of vanuit een bedrijfsvestiging binnen de regio zie kaartje regio pagina 11. Voor de mate van voordeel hebben we een onderverdeling gemaakt in sectoren op basis van SBI-codes. We verwachten ruwweg het meeste voordeel voor de sectoren industrie, bouw, ICT, zakelijke en financiële dienstverlening. Zij vallen (deels) onder categorie A, andere bedrijven onder categorie B. Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van intensief overleg met een doorsnee van bedrijven die zijn gevraagd deel te gaan nemen in het Partnerfonds.

Voor beide categorieën geldt dat de bedragen jaarlijks worden geïndexeerd op basis van de CPI.

Brainport voor Elkaar, een van de ontvangende doelen uit het Brainport Partnerfonds, heeft al betalende leden uit het bedrijfsleven. Met deze leden gaat het Partnerfonds in gesprek voor een goede overgang naar het Partnerfonds.

Looptijd van de overeenkomst

Een partnerovereenkomst heeft een looptijd van 3 jaar. We vragen van u wel de niet-bindende intentie om een partnerschap aan te gaan voor de hele looptijd van het fonds (t/m 31 december 2036). Dit om de continuïteit van het fonds te vergroten. De looptijd van 3 jaar van de overeenkomst – en daarmee de juridische verplichtingen – is afgestemd op de boekhoudkundige vereisten waar bedrijven mee te maken hebben. En vanuit het besef dat voor ondernemingen omstandigheden kunnen ontstaan waardoor een verlenging van de partnerovereenkomst bedrijfseconomisch niet mogelijk is.

Eén overeenkomst

Brainport Partnerfonds communiceert zelfstandig en onder eigen naam met deelnemende bedrijven (de partners). Het is ook de juridische entiteit waarmee u de partnerovereenkomst sluit en van wie u jaarlijks het formele verzoek tot bijdragen ontvangt.

De Belastingdienst heeft aangegeven de bijdragen aan het Brainport Partnerfonds eenduidig te behandelen. De bijdrage aan het Brainport Partnerfonds mag als een zakelijke last in aanmerking genomen worden in het kader van de Vennootschapsbelasting. Er is geen sprake van een schenking en er is ook geen sprake van een directe tegenprestatie. Om die reden wordt de bijdrage zonder BTW in rekening gebracht en is het Brainport Partnerfonds geen schenkingsrecht verschuldigd. De dienstverleningsvergoeding wordt in rekening gebracht aan de partners vanwege de werkzaamheden die voor de partners in het fonds worden verricht. Dit is dan ook een zakelijke last en wordt met BTW in rekening gebracht. Het Brainport Partnerfonds is er geen schenkingsrecht over verschuldigd.

¹ Ondernemingen met de SBI-codes in bijlage [4] vallen in categorie A. Alle andere bedrijven vallen in categorie B.

4. Wat mag u van het fonds verwachten

Met uw bijdrage kan onze regio in balans groeien. De effecten voor uw onderneming zijn weliswaar indirect, maar ook heel concreet. Bijvoorbeeld in de vorm van minder reis- en transporttijd, makkelijker vinden en behouden van medewerkers en een ondernemersvriendelijke omgeving. Uw bijdrage aan het Brainport Partnerfonds versterkt de regio als geheel en zo uw vermogen als bedrijf om in de toekomst succesvol te zijn.

Daarnaast:

- **Goed geïnformeerd meepraten over voor u relevante ontwikkelingen**
Als deelnemer in het Partnerfonds blijft u goed geïnformeerd over de meest relevante ontwikkelingen. U kunt hier dus vroegtijdig over meepraten. Doordat u beter zicht op en toegang heeft tot de uitvoerende organisaties van de vier thema's, kunt u een actievere rol innemen bij de ontwikkeling van de regio op voor u relevante onderwerpen.
- **Versterk uw positie in het netwerk**
Omdat bedrijven dit samen tot stand brengen creëren we een sterk netwerk binnen de triple helix in Brainport en daarmee bereiken we ook inwoners. Als herkenbaar partner van het Brainport Partnerfonds bent u een aantrekkelijke partner voor bedrijven en organisaties in de regio die dezelfde betrokkenheid hebben. Om onderlinge banden en het netwerk te versterken, organiseert het Brainport Partnerfonds in ieder geval jaarlijks een plenaire bijeenkomst met alle partners: het "Funding partner overleg". Dit dient ook als klankbord voor het partnerfonds. Tijdens de bijeenkomst bespreken we de voortgang en kijken we vooruit.
- **Gebruik in uw ESG-rapportages**
Het Brainport Partnerfonds rapporteert jaarlijks aan alle partners welke middelen zijn uitgekeerd en welke projecten en voortgang er door de uitvoerende partijen is gemaakt. Bij het opzetten van de verantwoording- en rapportagesystematiek wordt rekening gehouden met indicatoren die door te vertalen zijn naar de ESG/CSRD rapportages van bedrijven. U ontvangt jaarlijks zoveel mogelijk geaggregeerde data over de resultaten en impact van de investeringen op bijvoorbeeld duurzaamheid en sociale en maatschappelijke impact. Deze cijfers kunt u vervolgens gebruiken voor uw eigen specifieke ESG/CSRD rapportages.
- **Positieve impact op imago van sociaal werkgever**
Als partner in het Partnerfonds laat u zien dat u verantwoordelijkheid neemt voor de ontwikkeling en inwoners van de regio en voor het behouden van Brainport als een plek waar mensen kunnen (blijven) wonen, werken, ondernemen en innoveren. Dit versterkt uw imago als sociaal werkgever en geeft u exposure in uw netwerk van stakeholders als maatschappelijk betrokken onderneming. Partners in het partnerfonds maken zichtbaar deel uit van de vereende krachten die dit unieke verhaal in deze regio mogelijk maken.
- **Gratis lid van Brainport voor Elkaar**
Als deelnemer van het partnerfonds heb je de mogelijkheid om als lid aan te sluiten bij de Vereniging Brainport voor Elkaar zonder extra kosten. Dit is een vereniging van sociaal werkgevers, die aan de hand van een gezamenlijke agenda werkt aan kansengelijkheid. Leden komen – niet verplicht – 2 keer per jaar bij elkaar (ALV).

5. Vraag en antwoord

Over: 'De toekomst van de regio gefinancierd'

Gaat het bedrijfsleven met dit fonds niet op de stoel van de overheid zitten waar het om infrastructuur en wonen gaat? Met privaat geld wordt immers in publieke voorzieningen geïnvesteerd.

De maatregelen voor infrastructuur verlopen via het gebruikelijke democratische besluitvormingsproces. Dat blijft zo. Het is ook een van de redenen om te werken met een generiek fonds, dat niet zelf kan beslissen in welke specifieke projecten wordt geïnvesteerd.

Wat gebeurt er als het Brainport Partnerfonds niet voldoende geld ophaalt?

Onze verwachting is dat het bedrijfsleven – zoals we in Brainport gewend zijn – de schouders zet onder de doorontwikkeling door bij te dragen aan het Partnerfonds. We verwachten daarom voldoende vulling. Ook zijn de maatregelpakketten dusdanig belangrijk en samenhangend dat ze sowieso in uitvoering gaan. Achterblijvende financiering zorgt dan mogelijk wel voor vertraging, maar niet voor afstel.

Mijn bedrijf ondervindt vooral hinder van netcongestie. Wordt er in samenhang met het Brainport Partnerfonds ook gewerkt aan oplossingen voor netcongestie?

Ja. In het Beethoven Convenant uit maart 2024 [link] staat dat er met het Rijk afspraken worden gemaakt over talent, mobiliteit, woningbouw én over de aanpak van netcongestie. Brainport Development treedt op basis van de afspraken in het Beethoven convenant op als gebiedsregisseur. Langs twee sporen proberen we de belangen van bedrijven op dit vlak te dienen.

Verstelt de realisatie van de verzwaring van het netwerk. Dit spoor behelst regulier overleg met de Rijksoverheid en de netbeheerders, waarin wordt gewerkt aan het sneller realiseren van de uitbreiding van het net in Brainport en het verkrijgen van beter inzicht in de beschikbaar komende vermogens. Door verzwaring zal in fases in 2027, 2028 en 2032 een totaal vermogen van ongeveer 550 Megawatt beschikbaar komen. De inzet is om eerder dan de investeringsplannen van de netbeheerders laten zien (dus eerder dan 2032) die benodigde 580 Megawatt capaciteit gerealiseerd te hebben.

Optimaliseren gebruik huidige netwerk. Dit spoor is gericht op efficiëntere benutting van ons huidige elektriciteitsnet, wat resulteert in lagere kosten voor het uitbreiden van het netwerk, efficiënter gebruik van het huidige netwerk en minder belasting van de schaarse fysieke ruimte in onze regio. We onderzoeken met bedrijven concrete oplossingen die onze energie- en netwerkbronnen beter verdelen en benutten. Dit alles draagt bij aan een efficiënter gebruik van het huidige netwerk waarmee we de tijd tot de realisatie van de verzwaring van het netwerk overbruggen. Daarvoor is inzet van bedrijven zelf nodig maar wordt nadrukkelijk ook gekeken naar welke wet- en regelgeving concrete oplossingen nog in de weg staat.

Waar kan ik terecht als ik tegen problemen met netcongestie aanloop?

Bedrijven die op korte termijn op hun huidige locatie tegen problemen aanlopen, kunnen zich bij Brainport Development [d.barrois@brainportdevelopment.nl] melden met hun casus. We hebben een individuele casus aanpak ontwikkeld samen met Enexis waarbij we voor een bedrijf onderzoeken welke ruimte en mogelijkheden er nog zijn of gaan komen, en werken we ook aan innovatieve oplossingen door inzet van technologie (opwek, opslag, etc.) of experimenteerterruimte (groepscontracten, directe lijn oplossingen, etc.) Op de [website](#) van Brainport Development staat meer informatie over de aanpak van netcongestie, voorbeelden van de casus aanpak en de bedrijven waarmee we samenwerken.

Over: Het Brainport Partnerfonds

Zijn de grootste betalers ook de belangrijkste bepalers voor waar het geld uit het partnerfonds naar toe gaat?

Nee. Het bestuur – dat uitsluitend bestaat uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven – verdeelt het geld over de vier thema's op basis van een vastgestelde verdeelsleutel. Het partnerfonds wijst zelf niet direct geld toe aan concrete projecten. Directe sturing door partners of (leden van) het bestuur op toewijzing aan specifieke projecten is dus niet mogelijk. Het stichtingsbestuur beheert de middelen en keert deze uit aan de organisaties die verantwoordelijk zijn voor uitvoering en besluitvorming.

Hoe kan ik meepraten over de maatregelen en programma's die via het partnerfonds een bijdrage krijgen?

Als partner in het Partnerfonds is meepraten over de plannen mogelijk via de voor uitvoering verantwoordelijke organisaties. Dit zijn de Metropoolregio Eindhoven (voor Bereikbaarheid en Woningbouw), Brainport Development (voor de coördinatie van het Talentprogramma) en de Vereniging Brainport voor Elkaar (voor de sociaal-maatschappelijke agenda). De meerjarenplannen van deze organisaties bieden de inhoudelijke kaders. Ieder jaar werken zij deze uit in jaarplannen (prioriteiten) en kasritme. Daarbinnen is meepraten mogelijk voor alle partners van het Partnerfonds. Hiervoor wordt door de organisaties een structuur opgezet. Bijvoorbeeld voor de talentplannen wordt ieder jaar opnieuw vastgelegd in welke opleidingen en projecten er het best geïnvesteerd kan worden. Dat gebeurt op basis van data en cijfers, maar ook met een jaarlijkse bijeenkomst tussen werkgevers, onderwijsinstellingen en overheden: in welke opleidingen moeten we nu verder investeren? Daarnaast kan iedereen meedoen en -praten in vele bijeenkomsten van de deelprojecten.

Noot: voor bereikbaarheid verloopt de inspraak via de wettelijk vastgelegde procedures. Bij wonen is inspraak niet van toepassing, omdat het partnerfonds alleen de versneller financiert.

Welke projecten worden vanuit het Brainport Partnerfonds gefinancierd?

Dat is geen vaststaande lijst. De meerjarenplannen van de verantwoordelijke organisaties omvatten een pakket aan projecten en maatregelen die worden gefinancierd. Ieder jaar werken zij deze uit in een jaarplan en kasritme. De vereniging Brainport voor Elkaar stelt de sociale agenda op; de overheden besluiten over infrastructuur en woningbouw en de Brainport Triple Helix-partners stellen de talentplannen voor.

Gaat het echt lukken om al die huizen te bouwen en wegen aan te leggen? Hoe wordt de uitvoering geborgd?

De realisatie van de projecten loopt via de uitvoeringsorganisaties. Het zijn solide (publieke) organisaties die de menskracht en organisatiekracht hebben om de implementatie te begeleiden. De bereidheid van zowel het Rijk als lokale overheden om zo enorm te investeren, is ook een teken van vertrouwen in de daadkracht van de regio. Ook is het zo dat het Brainport Partnerfonds pas uitkeert voor bereikbaarheid als de vooraf vastgelegde mijlpalen in de realisatie aantoonbaar gehaald zijn. Dit geeft een extra impuls om zo snel mogelijk te realiseren, en voorkomt dat er middelen worden uitgekeerd aan projecten die nog niet gerealiseerd zijn.

Wat levert de bijdrage van het partnerfonds concreet op voor de schaa sprong van de regio? Is het geen druppel op een gloeiende plaat?

Het aandeel van het Brainport Partnerfonds in de totale opgave van de schaa sprong is in financiële termen beperkt. De functie van de private bijdrage – collectief gemaakt in het Brainport Partnerfonds – is echter van grote waarde. In de eerste plaats voor het realiseren van publieke financiering (cofinancieringseis). En het partnerfonds is van grote waarde omdat het de betrokkenheid van bedrijven op de vier inhoudelijke thema's bereikbaarheid, wonen, talent en kansengelijkheid concreet maakt en daarmee een krachtige impuls geeft aan het realiseren van de doelen die zijn gesteld.

Is er al iets duidelijk over welke indicatoren worden gebruikt in de verantwoording en monitoring?

Het beoogde integraal monitoringsplan worden per maatregel meerdere indicatoren gekozen en bijgehouden die ook een verrijking kunnen hebben naar de projecten (sturingsinformatie). Om hier structuur in te brengen hanteren we drie verschillende soorten indicatoren: input, output en impact. Ter illustratie voor het thema bereikbaarheid: daarin worden Hubs gerealiseerd. Een input-indicator laat zien hoeveel financiële middelen al verbruikt zijn bij de maatregel, de output-indicator hoeveel hubs er zijn gerealiseerd en de impact-indicator hoeveel reizigers er gemiddeld per dag niet in de file hebben hoeven te staan. Hierbij is het belangrijk te realiseren dat de impact pas te meten is al er al iets gerealiseerd is. De hoeveelheid indicatoren is afhankelijk van de maatregel en het aantal projecten dat er onder hangt. In samenhang geven deze indicatoren een beeld van de impact op een bepaalde maatregel; bijvoorbeeld de verbeterde bereikbaarheid van de regio gemeten naar verkeersintensiteit.

Over: Wat mag u van het Brainport Partnerfonds verwachten

Ik wil bijdragen aan een specifiek project uit het brede programma, kan dat?

Nee. Het is juist de breedte en samenhang van projecten waardoor we Brainport kunnen laten doorgroeien. Iedereen profiteert daarvan. Om dit te realiseren moet een goede verdeling over de verschillende maatregelen plaatsvinden. Het Brainport Partnerfonds zorgt daarvoor.

Kan ik ook een partnerovereenkomst voor 1 jaar afsluiten?

De gekozen overeenkomstperiode van 3 jaar is bedoeld om een zekere continuïteit van het fonds te garanderen. Om die reden kunnen we daar in individuele gevallen niet van afwijken. Is een periode van 3 jaar niet mogelijk, maar heeft u wel de intentie zich voor 12 jaar te verbinden als partner? Dan overleggen we graag over uw situatie.

Ik ben al lid van Brainport voor Elkaar en betaal daar een bijdrage voor. Vervalt die bijdrage als ik deelneem aan het partnerfonds?

Ja.

Kan ik ook 'in kind' bijdragen?

Nee. Het Partnerfonds werkt alleen met financiële bijdragen omdat er voor de realisatie van de programma's en de maatregelen en projecten daarin, financiële middelen nodig zijn.

Hoe kan ik bijdragen als ik wel iets wil doen maar geen financiële bijdrage kan leveren?

Voor sommige bedrijven kan een financiële bijdrage aan het Partnerfonds volgens de berekeningsmethode in Hoofdstuk 3 niet haalbaar zijn. Bedrijven die toch een 'in kind' bijdrage willen leveren aan de programma's op Talent en Brainport voor Elkaar kunnen daar buiten hun bijdrage aan het Partnerfonds om apart afspraken over maken met de voor de uitvoering verantwoordelijke organisaties Vereniging Brainport voor Elkaar (voor sociaal maatschappelijke projecten) en Brainport Development voor Talent.

Hebben partners van het Brainport Partnerfonds voorrang bij aanbestedingen binnen de regio?

Juridisch is het niet mogelijk om op grond hiervan voorrang te geven. Wel kan de bijdrage aan het fonds gebruikt worden in antwoord op de vraag naar social return bij aanbestedingen.

Wat gebeurt er als mijn onderneming in zwaar weer komt? Kan ik dan mijn bijdrage tijdelijk stoppen?

Continuïteit is voor het Brainport Partnerfonds een noodzakelijk uitgangspunt. Daarom leggen we samen vast dat u jaarlijks een financiële bijdrage levert. Daarmee is dit gelijk aan andere financiële verplichtingen die uw bedrijf aangaat. Net als dat u in zo'n geval met uw klanten en leveranciers overlegt, gaan wij ook graag met u in gesprek om te zoeken naar een oplossing.

Is het mogelijk om mijn bijdrage voor 3 jaar in een keer te voldoen?

Dat heeft niet de voorkeur. We innen de bijdrage jaarlijks (met indexatie).

Krijg ik geen andere verzoeken meer om financiële bijdragen vanuit Brainport als ik bijdraag aan het Brainport Partnerfonds?

Met het Brainport Partnerfonds co-financieren we programma's uit de gezamenlijke meerjarenagenda van onze regio. Voor die programma's gaan we daarom in beginsel geen extra bijdragen vragen. Uw onderneming moet dus in ieder geval minder van dit soort verzoeken ontvangen. Denk bijvoorbeeld aan het Dutch Technology Festival, waarvoor we in het verleden aparte bijdragen ophaalden bij bedrijven. Dat doen we voortaan via het fonds. Het kan altijd zo zijn dat individuele instellingen of projecten aan bedrijven specifieke ondersteuning vragen. Die afweging moet iedere instelling en bedrijf zelf maken. Het fonds is er voor de gezamenlijke programma's, niet voor individuele ondersteuning of afspraken.

Waar kan ik zichtbaar maken dat ik meedoe met het partnerfonds?

Er komen communicatiemiddelen die u hiervoor kunt gebruiken. We ontwikkelen instrumenten en uitingen die u als deelnemend bedrijf kunt benutten om uw verbondenheid met het fonds duidelijk te laten zien. Denk hierbij aan een plaque om bij de entree zichtbaar op te hangen, die duidelijk maakt dat uw bedrijf bijdraagt aan het Brainport Partnerfonds. De jaarlijkse partnerbijeenkomsten bieden ook mogelijkheden voor uw zichtbare betrokkenheid. Rond deze bijeenkomsten zorgen we voor communicatie.

Hoe word ik op de hoogte gehouden van projecten die het partnerfonds mede financiert?

Als deelnemer van het partnerfonds heeft u een goede informatiepositie en een goed relevant netwerk. Denk aan de jaarlijkse partnerbijeenkomsten, eventueel lidmaatschap van Brainport voor Elkaar en onze voortgangsrapportages. Daardoor kunt u zelf actiever en tijdiger inspelen op ontwikkelingen die voor u relevant zijn.

Wat wordt van mij verwacht als partner qua betrokkenheid

De mate waarin een onderneming actief gebruik maakt van de mogelijkheid om mee te denken en te spreken, bepaalt u zelf. Uw tijdsinvestering hangt hiermee samen.

BJLAGE 1. VERDIEPENDE BRONNEN EN DOCUMENTEN

Meerjarenagenda Brainport in Balans 2025-2032 (Brainport Development)
brainporteindhoven.com/nl/ontdek/strategie/meerjarenplan-2025-2032

Samenwerkingsakkoord 'In goede banen' (Metropoolregio Eindhoven)
metropoolregioeindhoven.nl/actueel/ons-nieuws/samenwerkingsakkoord-in-goede-banen-vastgesteld

Regionale Agenda Schaalsprong Talent (Brainport Development)
https://brainporteindhoven.com/fileadmin/user_upload/Brainport_Development/Strategie/DEF_versie_Strategische_agenda_Talent.pdf

'Beethoven convenant': Convenant Rijk en regio investeringen in ondernemingsklimaat microchipsector
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/04/02/bijlage-c-convenant-van-rijk-en-regio-def>

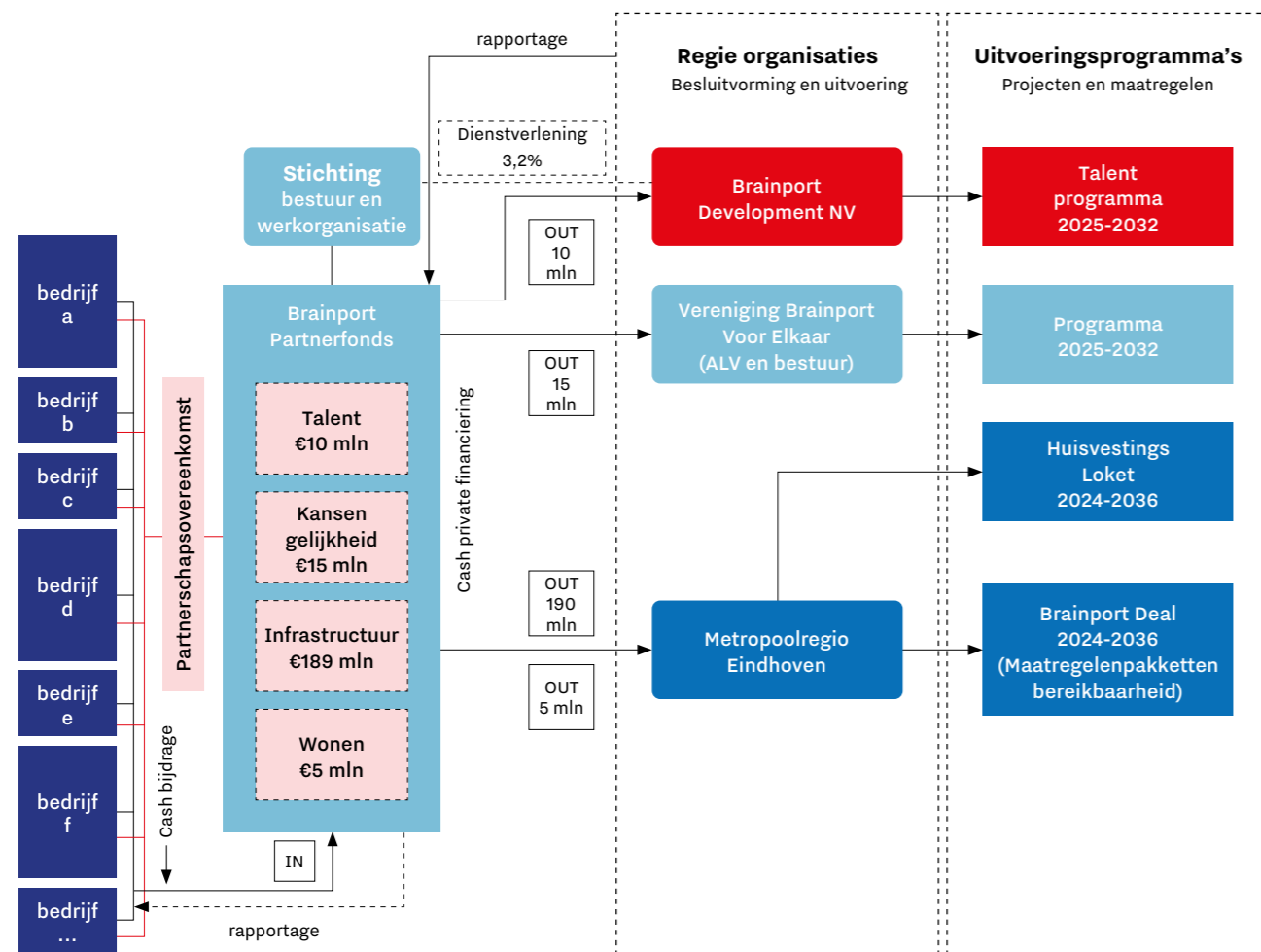

Sociale Agenda Brainport voor Elkaar
<https://brainporteindhoven.com/nl/ontdek/wat-is-brainport-eindhoven/brainport-voor-elkaar>

Aanpak netcongestie Brainport
<http://brainporteindhoven.com/nl/ondernemen-en-innoveren/markten/energy/netcongestie-in-brainport>

BULAGE 2. EENVOUDIGE WEERGAVE GOVERNANCE PARTNERFONDS

BULAGE 3. SBI CODES BEREKENING FINANCIËLE BIJDRAGE

Topsector HTSM		
Subsector	SBI-2008 beschrijving	SBI 2008
Metaalindustrie	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	24
	Vervaardiging van reservoirs van metaal en van ketels en radiatoren voor centrale verwarming	25.2
	Vervaardiging van stoomketels (geen ketels voor centrale verwarming)	25.3
	Vervaardiging van wapens en munitie	25.4
	Smeden, persen, stampen, en profielwalsen van metaal; poedermetallurgie	25.5
	Oppervlaktebehandeling en bekleding van metaal; algemene metaalbewerking	25.6
	Vervaardiging van gereedschap	25.73
	Vervaardiging van stalen vaten ed	25.91
	Vervaardiging van artikelen van draad en van kettingen en veren	25.93
	Vervaardiging van bouten, schroeven en moeren	25.94
	Vervaardiging van overige producten van metaal neg	25.99
	Reparatie van producten van metaal	33.11
	Vervaardiging van machines en apparaten	Vervaardiging van computers en van elektronische en optische apparatuur
Vervaardiging van elektrische apparatuur		27
Vervaardiging van overige machines en apparaten		28
Vervaardiging van medische instrumenten en hulpmiddelen		32.50
Reparatie en onderhoud van machines		33.12
Reparatie van elektronische en optische apparatuur		33.13
Reparatie van elektrische apparaten		33.14
Reparatie van overige apparatuur		33.19
Installatie van industriële machines en apparatuur		33.2
Vervaardiging van transportmiddelen	Vervaardiging van rubberbanden en loopvlakvernieuwing	22.11
	Vervaardiging van overige producten van kunststof	22.29
	Vervaardiging van auto's	29.10
	Carrosseriebouw	29.20.1
	Vervaardiging van elektrische en elektronische onderdelen en toebehoren voor auto's	29.31
	Vervaardiging van niet-elektrische en elektronische onderdelen en toebehoren voor auto's	29.32
	Vervaardiging van rollend spoor- en tramwegmateriaal	30.20
	Vervaardiging van vliegtuigen en onderdelen daarvoor	30.30
	Vervaardiging van militaire gevechtsvoertuigen	30.40
	Vervaardiging van transportmiddelen neg	30.9
	Reparatie en onderhoud van vliegtuigen	33.16
	Reparatie en onderhoud van overige transportmiddelen	33.17

Overig	Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software	62.01
	Technisch speur- en ontwikkelingswerk	72.19.2
	Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies	71.12
	Keuring en controle van machines, apparaten en materialen	71.20.2
Subsector	SBI-2008 beschrijving	SBI 2008
Bouw		
Algemene bouw en project-ontwikkeling Grond-, water- en wegenbouw	Projectontwikkeling	41.1
	Algemene B&U bouw	41.2
	Bouw van wegen, spoorwegen en tunnels	42.1
	Buizen- en kabelleggers	42.2
	Overige civieltechnische bouw	42.3
Gespecialiseerde bouw	Sloopbedrijven en grondwerk	43.1
	Bouwinstallatie	43.2
	Afwerkingsbedrijven (bouw)	43.3
	Overig gespecialiseerde bouw	43.4
Zakelijke dienstverlening	SBI-2008 beschrijving	SBI 2008
	Rechtskundige dienstverlening	69.10
	Accountancy, administratie ed	69.20
	Holdings, interne concerndiensten	70.10
	Public relationsbureau	70.21
	Organisatieadviesbureaus ed	70.22
Financiële dienstverlening		
	Optie- en effectenbeurzen	66.10
	Effectenmakelaars en adviseurs	66.12
	Overige financiële bemiddeling	66.19
	Risicoanalyse en schadetaxatie	66.21
	Assurantietussenpersonen	66.22
	Diensten op gebied van verzekering	66.29
	Vermogensbeheer	66.30
	Handel in eigen onroerend goed	68.10
	Verhuur van onroerend goed	68.20
	Bemiddeling in onroerend goed	68.31
	Beheer van onroerend goed	68.32
Speur en ontwikkelingswerk		
	Biotechnologische research	72.11
	Geesteswetenschappelijke research	72.20

